

Wie vertaalt, loopt onvermijdelijk tegen de grenzen van de taal aan. In deze rubriek presenteert elke maand een vertaler zijn of haar weerbarstigste vertaalprobleem – en de uiteindelijke oplossing.

Boukje Verheij

Wat is het grootste vertaalprobleem dat u bent tegengekomen?

“Oplossingen van weerbarstige vertaalproblemen zijn zelden spectaculair: het zijn de onopvallende resultaten van schikken en herschikken. Vondsten waar je wél goede sier mee kunt maken, vind je vaak in de categorie woordspelingen. Zoals deze, nogal onsmakelijke woordgrap uit de verhalenbundel *Wanneer je omringd bent door vlammen* van David Sedaris, uit 2011. In het verhaal ‘Je laat elkaar toch niet barsten’ heeft Sedaris last van een fenomenale steenpuist. Zijn vriend Hugh prikt die voor hem door. Na afloop noemt Sedaris hem ‘Sir Lance-a-Lot’ (*to lance* is ‘doorboren’ of ‘opensnijden met een lancet’). Het verhaal borduurt hier nog even op voort. Hugh antwoordt: ‘Once is not a lot.’ Waarop Sedaris bij zichzelf denkt: ‘This was true, but *Sir Lance Occasionally* lacks a certain ring.’ Ik moest er erg om lachen, maar zat ook met de handen in het haar. Hoe maak je hier iets zinvolgrappigs van?”

Hoe hebt u het opgelost?

“Mijn eerste impuls was om ‘Sir Lance-a-Lot’ te vervangen door ‘Meester Prikkebeen’, maar die naam zou nogal detoneren in een Amerikaans verhaal. Het was zomer en de Tour de France was net bezig, dus ik kwam al snel uit op ‘Lancet Armstrong’. Ik liet Hugh antwoorden met: ‘Zo’n tour was het niet.’ (Soms is fout spellen goed.) Mijn spoor dreigde hier dood te lopen, tot ik vele dagen later in een flits ook een vulkaan van een steenpuist in verband bracht met Tour de France, en dus liet ik Sedaris bij zichzelf denken: ‘Misschien, maar die gele trui dan?’ Zoals ik al zei: heel smakelijk is het niet, maar ik hoop dat de Nederlandse lezer er stiekem toch een beetje om kan lachen.” <

